

KORUPCIJAS NOVĒRŠANAS UN APKAROŠANAS BIROJA PUBLISKAIS PĀRSKATS

2003. gads

Saturs

Ievads	3
Biroja izveidošanas mērķis	4
Biroja juridiskais statuss un funkcijas.	4
Biroja funkcijas valsts amatpersonu interešu konflikta novēršanā	4
Biroja funkcijas politisko organizāciju finanšu kontrolē	4
Biroja funkcijas valsts un pašvaldību iepirkumu pārbaudē	5
Biroja funkcijas korupcijas apkarošanā	5
Biroja funkcijas korupcijas novēršanā un sabiedrības izglītošanā.	5
Biroja darba prioritātes	6
Korupcijas novēršanā.	6
Korupcijas apkarošanā	6
Sabiedrības izglītošanā	6
Starptautiskās sadarbības attīstībā	7
Biroja darba rezultāti un to izpildes novērtējums.	8
Situācijas raksturojums	8
Korupcijas novēršanas pasākumi	10
Normatīvo aktu izstrāde	10
Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts stratēģijas un programmas izstrāde	12
Valsts iestāžu korupcijas novēršanas prakses un atklāto korupcijas gadījumu analīze	13
Sabiedrības informēšana un izglītošana	13
Valsts amatpersonu interešu konfliktu novēršana	15
Valsts un pašvaldību iepirkumu pārbaude	16
Politisko organizāciju finansēšanas kontrole	17
Korupcijas apkarošana	19
Starptautiskā sadarbība	21
Sadarbība ar starptautiskajām organizācijām.	21
Starptautiskās finanšu palīdzības koordinēšana	21
Sadarbība ar ārvalstīm	22
Pasākumi darba optimizācijai un resursu lietderīgai un taupīgai izmantošanai	22
Iekšējās kontroles sistēmas efektivitāte, plānotie pasākumi un uzlabojumi, kas veikti iekšējā audita ieteikumu īstenošanai	23
Biroja struktūra, personāls un tā izglītošana	25
Būtiskākās Biroja padomes apstiprinātās izmaiņas Biroja struktūrā 2003.gadā	25
Biroja darbinieku apmācība 2003.gadā.	28
Biroja finansējums un tā izlietojums	29
Informācija par valsts budžeta līdzekļu izlietojumu	29
Aktīvi un pasīvi (kopsavilkuma bilance)	29
Valsts pamatbudžeta līdzekļu izlietojums	29
Iemaksas starptautiskajām organizācijām	29

Ievads

Šis ir Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja publiskais pārskats par pirmo Biroja darba gadu. Mēs nododam jūsu vērtējumam pārskatu par to, kā gada garumā ir veidojusies jauna un darboties spējīga iestāde.

Domas un ieceres par Biroja izveidošanu ir bijušas dažādu diskusiju krustugunīs jau ilgi pirms Biroja darbības uzsākšanas. Jau 1998. gadā Pasaules Bankas eksperti norādīja, ka ir nepieciešams izveidot neatkarīgu korupcijas apkarošanas institūciju. Arī Ārvalstu investoru padome savās rekomendācijās Latvijas valdībai bija iekļāvusi ieteikumu konsolidēt spēkus cīņai pret korupciju, izveidojot neatkarīgu pretkorupcijas institūciju.

Valdība pirmo soli ceļā uz Biroja izveidošanu spēra 2000. gada 8. augustā, kad Andra Bērziņa vadītais Ministru kabinets apstiprināja Korupcijas novēršanas koncepciju, kurā bija norādīts uz nepieciešamību izveidot atsevišķu institūciju korupcijas novēršanai un apkarošanai. Saskaņā ar koncepciju 2000. gada 2. oktobrī ar Ministru prezidenta rīkojumu tika izveidota darba grupa korupcijas novēršanas institucionālās sistēmas ieviešanai nepieciešamo normatīvo aktu projektu izstrādāšanai, kuru vadīja Aldis Lieljuksis, Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienesta priekšnieka vietnieks.

Darba grupā bija pārstāvji no Ģenerālprokuratūras, Valsts policijas, Drošības policijas, Tieslietu ministrijas, Augstākās tiesas, Valsts Ieņēmumu dienesta, Sabiedrības par atklātību «Delna» un Phare projekta «Korupcijas novēršanas apmācība, likumdošana un informācijas programma».

Darba grupa izstrādāja Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumprojektu, kuru Ministru kabinets akceptēja 2001. gada 25. septembrī. Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumu Saeima pieņēma 2002. gada 18. aprīlī un tas stājās spēkā 2002. gada 1. maijā.

Par Biroja dibināšanas dienu tiek uzskatīts 2002. gada 10. oktobris, kad Saeima iecēla amatā Biroja pirmo priekšnieku Gunti Rutki, bet darbību pilnā apmērā Birojs uzsāka 2003. gada 1. februārī.

Biroja izveidošanas mērķis

Pirms Biroja izveides atsevišķas korupcijas apkarošanas un novēršanas funkcijas veica vairākas valsts institūcijas. Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs tika veidots, lai kompleksi risinātu korupcijas novēršanas un apkarošanas problēmas, kā arī kontrolētu politisko organizāciju finansēšanas noteikumu izpildi. Tādējādi tika plānots padarīt efektīvākus korupcijas novēršanas un apkarošanas pasākumus, nodrošināt resursu lietderīgu izmantošanu un novērst funkciju dublēšanos starp dažādām institūcijām.

Biroja juridiskais statuss un funkcijas

Birojs ir Ministru kabineta pārraudzībā esoša valsts pārvaldes iestāde, kurai saskaņā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumu noteiktas konkrētas funkcijas korupcijas novēršanā un apkarošanā, kā arī politisko organizāciju (partiju) un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildes kontrolē.

Biroja funkcijas valsts amatpersonu interešu konflikta novēršanā

Birojs kontrolē interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā, kā arī normatīvajos aktos valsts amatpersonām noteikto aizliegumu un papildu ierobežojumu ievērošanu. Konstatējot likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normu pārkāpumus, Birojs sauc valsts amatpersonas pie administratīvās atbildības – izskata administratīvo pārkāpumu lietas un uzliek administratīvos sodus par administratīvajiem pārkāpumiem korupcijas novēršanas jomā.

Biroja funkcijas politisko organizāciju finanšu kontrolē

Birojs kontrolē politisko organizāciju finansēšanas noteikumu izpildi un likumā noteiktajos gadījumos sauc vainīgās personas pie administratīvās atbildības. Birojs apkopo un analizē sagatavoto informāciju par partiju iesniegtajām finansiālās darbības deklarācijām, konstatētajiem pārkāpumiem to iesniegšanā un par likumā noteikto ierobežojumu neievērošanu.

Biroja funkcijas valsts un pašvaldību iepirkumu pārbaudē

Biroja uzdevums iepirkuma uzraudzības jomā ir pārbaudīt valsts amatpersonu rīcību, slēdzot līgumus un veicot apmaksu par preču, pakalpojumu un būvdarbu iepirkumu valsts vai pašvaldību vajadzībām. Pārbaūžu laikā tiek izvērtēts, vai iepirkuma procesā iesaistītās valsts amatpersonas nav pārkāpušas normatīvajos aktos noteikto.

Biroja funkcijas korupcijas apkarošanā

Lai atklātu Krimināllikumā paredzētos ar korupciju saistītos noziedzīgos nodarījumus valsts institūciju dienestā, kā arī pārkāpumus politisko organizāciju finansēšanas jomā, Birojs veic likumā paredzēto operatīvo un izziņas darbību, veic pirmstiesas izmeklēšanu krimināllietās un virza tās kriminālvajāšanai.

Biroja funkcijas korupcijas novēršanā un sabiedrības izglītošanā

Korupcijas novēršanas jomā Birojs izstrādā Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts stratēģiju un Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmu. Biroja funkcijās ietilpst arī metodiku izstrādāšana korupcijas novēršanai un apkarošanai valsts un pašvaldību iestādēs un privātajā sektorā. Lai novērstu korupciju veicinošas normas Birojs izstrādā nepieciešamos grozījumus normatīvajos aktos.

Lai iedzīvotājiem atklātu zaudējumus, ko rada korupcija, kā arī, lai iesaistītu sabiedrību pretkorupcijas pasākumu īstenošanā, Birojs realizē sabiedrības izglītošanas un informēšanas pasākumus.

Biroja darba prioritātes

Izvērtējot Biroja darba pieredzi 2003. gada pirmajā pusē, kā arī ņemot vērā koruptīvo noziedzīgo nodarījumu attīstības tendences, Birojs 2003. gada jūnijā izstrādāja un apstiprināja Biroja darbības prioritātes 2003. un 2004. gadam. Prioritāšu izstrādē tika noteikts katras prioritātes pamatojums, uzdevumi, kas jāpaveic un izpildes novērtēšanas kritēriji.

Birojs par prioritāriem noteica sekojošus darbības virzienus:

Korupcijas novēršanā

- ◆ Amatpersonu ienākumu kontrole
- ◆ Valsts un pašvaldību iepirkuma kontroles uzlabošana
- ◆ Lobēšanas legalizācija (likumdošanas procesa atklātības nodrošināšana)
- ◆ Politisko partiju finansēšanas kontrole
- ◆ Īpašuma sākotnējās fiksācijas noteikšana
- ◆ Interesešu konflikta novēršana
- ◆ Publisko amatpersonu atbildības nodrošināšana par koruptīviem pārkāpumiem
- ◆ Korupcijas izpausmju novēršana ārstniecības un farmācijas sfērā
- ◆ Valsts un pašvaldību budžetu atklātības nodrošināšana
- ◆ Legālā prezumpcija (pierādījumu nastas pārcelšana)
- ◆ Publiskā iepirkuma darījumu tiesiskā regulēšana
- ◆ Muitas procedūru caurspīdīguma nodrošināšana
- ◆ Būvniecības apstiprināšanas procesa administratīvo šķēršļu novēršana

Korupcijas apkarošanā

- ◆ Tiesībsargājošo institūciju darbības koordinācija korupcijas novēršanas un apkarošanas jomā
- ◆ Ziņotāju (trauksmes cēlāju) kriminālprocesuālā aizsardzība

Sabiedrības izglītošanā

- ◆ Sabiedrības informēšana par īstenotajiem pretkorupcijas pasākumiem, kā arī par atklātajiem korupcijas gadījumiem
- ◆ Sabiedrības vispārējā izglītošana korupcijas novēršanas un ētikas jomā
- ◆ Sabiedrības iesaistīšana korupcijas novēršanas darbā
- ◆ Valsts un pašvaldību institūciju darbinieku apmācība korupcijas novēršanas un ētikas jomā

- ◆ Pretkorupcijas institūciju darbinieku profesionālā izglītošana korupcijas novēršanas un ētikas jomā

Starptautiskās sadarbības attīstībā

- ◆ Sadarbība ar starptautiskām organizācijām- Eiropas Padomes Pretkorupcijas starpvalstu grupu (GRECO), Ekonomiskās sadarbības attīstības organizāciju (OECD) un Eiropas Krāpšanas apkarošanas biroju (OLAF)
- ◆ Projektu izstrāde Biroja darbības attīstībai un ārvalstu un starptautisko institūciju finanšu piesaistīšana
- ◆ Sadarbība ar citām valstīm (ASV, Somija, Zviedrija, Vācija, Lietuva) korupcijas novēršanā un apkarošanā

Biroja darba rezultāti un to izpildes novērtējums

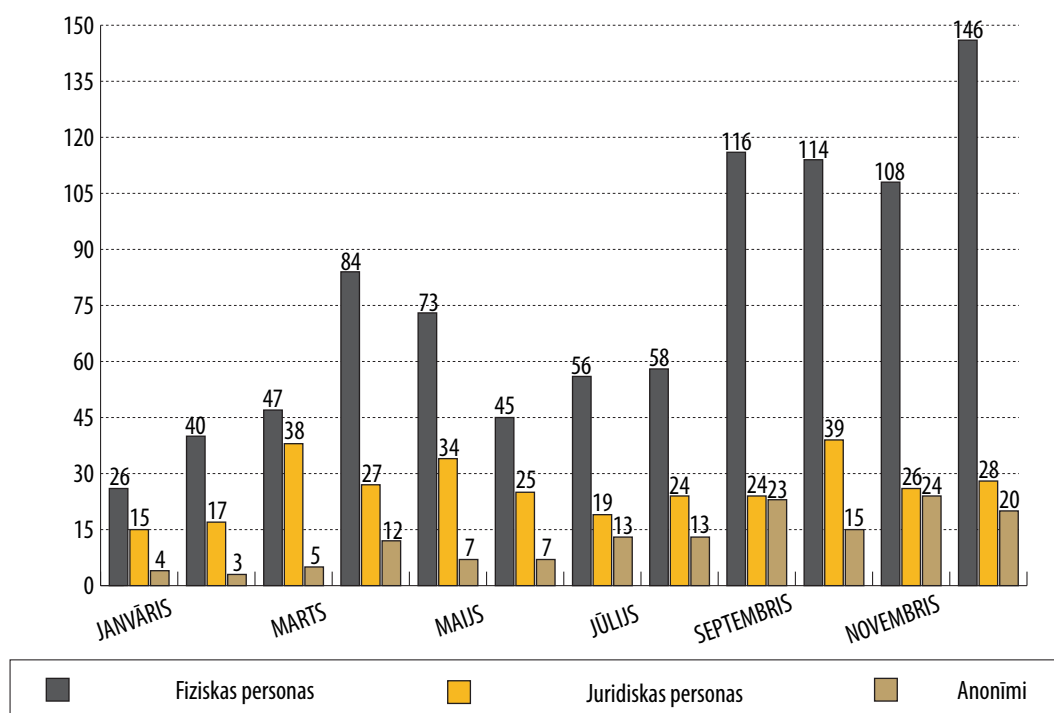
Viens no būtiskākajiem Biroja darba uzdevumiem 2003. gadā bija izveidot un sakārtot jauno institūciju, pilnvērtīgai un efektīvai likumā noteikto funkciju realizēšanai. Savukārt līdztekus tam, ka Birojs ir izveidots par rīcībspējīgu un sabiedrības uzticību gūstošu valsts pārvaldes iestādi, pirmajā tā darbības gadā ir sasniegti arī ievērojami darba rezultāti, īstenojot korupcijas novēršanas un apkarošanas pasākumus.

Situācijas raksturojums

Jau no darbības uzsākšanas pirmajām dienām Birojs sāka saņemt iedzīvotāju iesniegumus. Tas liecina par sabiedrības uzticēšanos Birojam un norāda uz daudzām problemātiskām jomām sabiedrības skatījumā, tomēr jāatzīst, ka pēc Biroja izveidošanas iedzīvotājiem nebija skaidras Biroja funkcijas, jo liels skaits saņemto sūdzību un iesniegumu nebija saistīts ar Biroja kompetencē esošiem jautājumiem.

2003. gadā Birojs ir saņēmis **1343** iesniegumus. Kā redzams grafikā, tad iesniegumu skaits gada laikā pēc Biroja darbības uzsākšanas pakāpeniski pieaug, vasaras mēnešos iesniedzēju aktivitāte nedaudz mazinās, bet rudenī, līdz ar Biroja Ziņojuma centra izveidošanu, iesniegumu skaits ir divkāršojies.

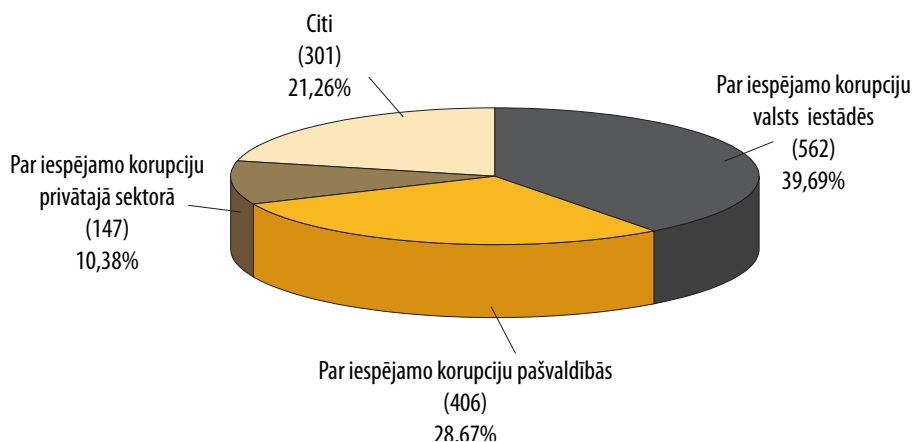
**Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojā
saņemtie iesniegumi 2003. gadā**

Iedzīvotāji, valsts un pašvaldību institūcijas, uzņēmumi un citas juridiskās personas vēršas Birojā, lai sniegtu informāciju par izdarītajiem vai uzsāktajiem valsts amatpersonu koruptīvajiem noziedzīgiem nodarījumiem un interešu konfliktiem, kā arī politisko partiju finansēšanas noteikumu pārkāpumiem.

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojā saņemto iesniegumu struktūra pēc to satura

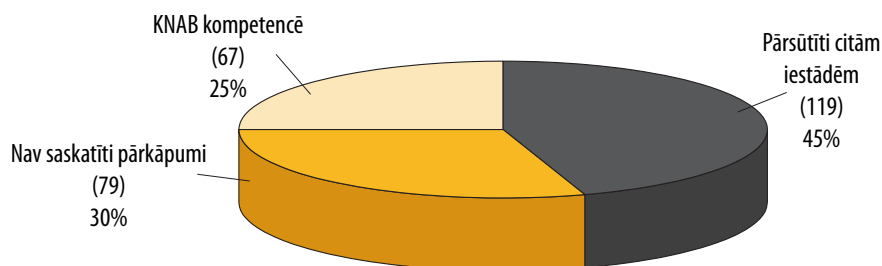
Kā redzams grafikā, tad 68,36% Birojā saņemto iesniegumu satur informāciju par iespējamiem koruptīviem pārkāpumiem valsts vai pašvaldību iestāžu darbībā. Informācija par iespējamo korupciju privātajā sektorā 2003. gadā Birojā saņemta 147 reizes. Ja saņemtā informācija nevar tikt izmantota Biroja darbā, iesniedzējam tiek sniegta atbilde, bet iesniegums pārsūtīts citai iestādei, kuras kompetencē ir attiecīgā jautājuma risināšana.

Biroja kompetencē ir izskatīt koruptīvos noziedzīgos nodarījumus, kuri izdarīti publiskajā sektorā, respektīvi, kurus izdara valsts amatpersonas.

Biroja sniegto pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai un pieejamības nodrošināšanai, kā arī ievērojamā ikdienā saņemto ziņojumu skaita dēļ, 2003. gada augustā, Birojā sāka darboties Ziņojumu centrs, kur iedzīvotāji var iesniegt informāciju personīgi vai izmantojot pastu, uzticības tālruni, faksu un elektronisko pastu. Ziņojumu centra darbinieki pieņem, reģistrē un izvērtē gan fizisko, gan juridisko personu iesniegumus.

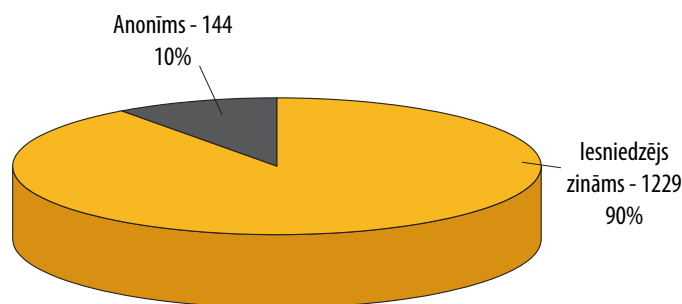
Ziņojumu centrs tika izveidots ar mērķi radīt maksimāli labvēlīgus apstākļus iedzīvotāju saskarsmei ar Biroju, iesaistot ikvienu kopīgajā cīņā pret korupciju, jo korupcijas samazināšanai ir svarīgi apzināties savas tiesības un pieprasīt to ievērošanu no valsts amatpersonām.

Ziņojumu centrā saņemto iesniegumu virzība

Laika posmā no 2003.gada augusta līdz decembrim Ziņojumu centrā saņemti 265 iesniegumi. 198 gadījumos Ziņojumu centrs pats sniedzis atbildi iesniedzējam, 119 gadījumos atbildē norādot, ka iesniegums nosūtīts citai valsts iestādei pēc piekritības, un 79 gadījumos norādot, ka iesniegumā minētajos faktos nav saskatāmi tiesību pārkāpumi. 67 iesniegumu izskatīšana bijusi KNAB kompetencē.

Anonīmo iesniegumu īpatsvars

Biroja Ziņojumu centram var sniegt informāciju arī tad ja iesniedzēja rīcībā nav pierādījumu, bet ir zināms fakts, ka valsts amatpersona ir rīkojusies nelikumīgi. Sniedzot informāciju Ziņojumu centram, iesniedzējs var palikt anonīms. Sniegtā informācija tiek izvērtēta un fakti pārbaudīti. Bez iesniedzēja piekrišanas personas dati netiek izpausti citām personām, jo tie tiek aizsargāti ar likumu.

Korupcijas novēršanas pasākumi

Normatīvo aktu izstrāde

Lai novērstu korupciju veicinošas normas, 2003. gadā Birojā izstrādāti un līdz apstiprināšanai Saeimā virzīti daudzi būtiski grozījumi normatīvajos aktos, kuri ir arī priekšnosacījums, pilnvērtīgai Biroja funkciju realizēšanai.

Kaut arī Birojs savas funkcijas pilnā apmērā sāka pildīt no 2003. gada 1. februāra, tikai 24. jūlijā stājas spēkā grozījumi Administratīvo pārkāpumu kodeksā (APK), kuri bija nepieciešami pilnvērtīgai funkciju realizēšanai, jo nosaka Biroja kompetenci administratīvo sodu piemērošanā. Bez šo grozījumu izdarīšanas Biroja darbs bija apgrūtināts un nepilnvērtīgs, jo Biroja lietvedībā esošajos pārbaudes materiālos tika konstatēti vairāki administratīvie pārkāpumi un bija nepieciešamība vainīgās personas saukt pie atbildības. Līdz grozījumu spēkā stāšanās brīdim nebija noteikta atbilstoša atbildība par politisko organizāciju finansēšanas likuma pārkāpumiem un situācija normatīvo aktu sakārtotības ziņā bija ļoti nelabvēlīga Biroja funkciju realizēšanai, jo likumā bija noteikti pienākumi, bet netika dotas tiesības to realizēšanai.

2003.gada novembrī izskatīšanai Saeimā tika iesniegts Biroja sagatavotais un Ministru kabinetā akceptētais Administratīvo pārkāpumu kodeksa grozījumu projekts, kas paredz pagarināt termiņu administratīvo sodu uzlikšanai par APK paredzētajiem administratīvajiem pārkāpumiem korupcijas novēršanas jomā. Likumprojekts, nosakot īpašus lietas izskatīšanas termiņus, paredz Birojam lielākas iespējas administratīvi sodīt personas, kuras ir izdarījušas

administratīvos pārkāpumus korupcijas novēršanā. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37.pants paredz, ka administratīvo sodu var uzlikt ne vēlāk kā divu mēnešu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas, bet, ja pārkāpums ir ilgstošs, – divu mēnešu laikā no tā konstatēšanas dienas. Valsts amatpersonu izdarītos administratīvos pārkāpumus, kas paredzēti Administratīvo pārkāpumu kodeksa divpadsmitajā „c” nodaļā, bieži vien var konstatēt tikai pēc valsts amatpersonu deklarāciju pārbaudes. Ņemot vērā, ka administratīvo pārkāpumu likumdošanas uzdevums ir aizsargāt noteikto pārvaldes kārtību un panākt valsts amatpersonu apzinīgu attieksmi pret saviem pienākumiem, nepieciešams paredzēt, ka valsts amatpersonai par izdarītajiem administratīvajiem pārkāpumiem korupcijas novēršanā var uzlikt administratīvo sodu četru mēnešu laikā no pārkāpuma atklāšanas dienas, bet ne vēlāk kā gada laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas.¹

Lai uzlabotu partiju finansēšanas kontroli un novērstu nepilnības partiju finansēšanas noteikumu izpildē, Birojs izstrādāja un 2003.gada oktobrī iesniedza Saeimā priekšlikumus grozījumiem vairākos likumos - Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā, Krimināllikumā, Administratīvo pārkāpumu kodeksā, likumā “Par sabiedriskajām organizācijām un to apvienībām” un likumā „Par grāmatvedību”.²

2003. gadā Birojs sagatavoja un iesniedza izskatīšanai Ministru kabinetā likumprojektu „Grozījumi Kredītiestāžu likumā”, kas Birojam dod tiesības uz rakstiska pieprasījuma pamata saņemt no kredītiestādēm informāciju par personu kontiem un to veiktajiem darījumiem. Tas nepieciešams, lai Birojs pilnvērtīgi pildītu savas funkcijas, jo Biroja kompetencē esošo jautājumu noskaidrošanai bieži ir nepieciešama informācija no kredītiestādēm. Saskaņā ar likumprojektā noteikto, informācijas saņemšana iespējama ne tikai krimināllietās, bet arī pārbaudes lietās, operatīvās izstrādes lietās, lai ātri un efektīvi atklātu noziedzīgo nodarījumu, kā arī, lai kontrolētu likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” un Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma izpildi.³

Birojā izveidotā darba grupa 2003. gadā izstrādāja grozījumus likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”, kuru mērķis ir iespēju robežās precizēt šī likuma normas. Lai maksimāli novērstu neprecizitātes likumā un dažādas likuma normu interpretācijas iespējas, grozījumu projekts paredz vairāku likumā lietoto terminu precizējumu, piemēram, precizēts jēdziena „amats” skaidrojums, paplašināts jēdziena „darījuma partneri” skaidrojums. Projekts papildināts ar jauniem terminiem, piemēram, tiek skaidrots jēdziens „pedagoģiskais darbs” un „radošais darbs”. Likumprojekts paredz arī paplašināt valsts amatpersonu loku, kā arī radnieku loku. Kopā ar grozījumiem likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” Birojs sagatavoja arī MK noteikumu projektu “Kārtība, kādā pieņemamas, reģistrējamas, novērtējamas, izmantojamas un izpērkamas dāvanas, kuras valsts amatpersonai ir atļauts pieņemt”.

2003.gada novembrī Valsts sekretāru sanāksmē tika izsludināts Biroja sagatavotais likumprojekts „Par Konvenciju par cīņu pret korupciju, kurā iesaistītas Eiropas Kopienas amatpersonas

¹ Likuma grozījumi stājušies spēkā 22.04.2004.

² Minēto likumu grozījumi stājušies spēkā attiecīgi 12.03.2004., 26.05.2004., 21.05.2004., 22.04.2004., 18.03.2004.

³ Likuma grozījumi stājušies spēkā 18.06.2004.

vai Eiropas Savienības dalībvalstu amatpersonas”. Likumprojekts paredz Latvijas Republikas pievienošanās konvencijai, kuras mērķis ir nodrošināt Eiropas Savienības dalībvalstu normatīvo aktu harmonizēšanu korupcijas apkarošanas jomā, kā arī veicināt sadarbību starp dalībvalstīm korupcijas apkarošanā. Konvencijā paredzēto saistību izpildi koordinēs Birojs.⁴

2003.gada decembrī izskatīšanai Saeimā tika iesniegts Biroja sagatavotais un Ministru kabinetā akceptētais grozījums likumā “Par Eiropas Padomes līgumu par Pretkorupcijas starpvalstu grupas (GRECO) nodibināšanu”, kas paredz noteikt Biroju par atbildīgo institūciju Eiropas Padomes līgumā paredzēto saistību izpildes uzraudzīšanā.⁵

2003.gada novembrī izskatīšanai Saeimā tika iesniegts Biroja sagatavotais un Ministru kabinetā akceptētais Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma grozījumu projekts, kas paredz noteikt vēl stingrākus atlases kritērijus Biroja amatpersonām un darbiniekiem.

Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts stratēģijas un programmas izstrāde

Saskaņā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā noteikto kompetenci Birojs izstrādā Korupcijas novēršanas un apkarošanas stratēģiju un programmu, kuru apstiprina Ministru kabinets.

2003. gada sākumā sadarbībā ar valsts institūcijām un sabiedriskajām organizācijām Birojs uzsāka darbu pie Korupcijas novēršanas un apkarošanas programmas izstrādes. 27 valsts institūcijām tika nosūtīta vēstule ar lūgumu informēt par darbību korupcijas novēršanas un apkarošanas jomā 2002. gadā, kā arī sniegt priekšlikumus par valsts programmā iekļaujamiem pasākumiem. Līdz aprīlim sabiedrisko organizāciju un valsts institūciju iesūtīto priekšlikumi bija apkopoti un izvērtēti, lai detalizētā veidā tiktu iekļauti programmā.

Līdz jūnijam bija pabeigts darbs pie jaunās programmas projekta izstrādes, un 2003. gada 17. jūnijā Biroja pārstāvji projektu prezentēja Saeimas Korupcijas, kontrabandas un organizētās noziedzības novēršanas un apkarošanas uzraudzības komisijas sēdē.

2003. gada jūlijā un augustā Birojs rīkoja četras tikšanās: ar tiesībsargājošo institūciju vadītājiem, ar valsts pārvaldes un pašvaldību pārstāvjiem, ar valsts pārvaldes iestāžu pārstāvjiem, ar starptautisko un nevalstisko organizāciju pārstāvjiem. Diskusiju dalībnieki tika aicināti izteikt priekšlikumus par programmas projekta pilnveidi.

Ņemot vērā, ka programmā jāiekļauj sadaļa par piešķirtā un papildus nepieciešamā finansējuma plānojumu, programmas precizētais projekts tika nosūtīts valsts institūcijām ar lūgumu norādīt plānojumu par piešķirto un papildus nepieciešamo finansējumu atbildīgās institūcijas kompetencē esošo programmas uzdevumu veikšanai.

Pēc piešķirtā un papildus nepieciešamā finansējuma izvērtēšanas un iekļaušanas programmā 2003. gada 14. oktobrī Birojs programmu nosūtīja izsludināšanai Valsts sekretāru sanāksmē.

Sadarbībā ar Ministru prezidenta padomniekiem un Sabiedrību par atklātību „Delna” 2003. gadā sākumā notika darbs pie Korupcijas novēršanas un apkarošanas stratēģijas projekta. Janvārī stratēģijas projekts tika apspriests arī Saeimas Korupcijas, kontrabandas un organizētās noziedzības novēršanas un apkarošanas uzraudzības komisijā. 2003. gada 6.februārī stratēģijas

⁴ Likums stājies spēkā 01.05.2004.

⁵ Likuma grozījumi stājušies spēkā 22.04.2004.

projekts tika nosūtīts 28 valsts institūcijām un sabiedriskajām organizācijām, ar lūgumu izvērtēt stratēģijas projektu un informēt Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju par to, kāda varētu būt katras institūcijas loma stratēģijas īstenošanā. Valsts institūciju un sabiedrisko organizāciju priekšlikumi tika izvērtēti un detalizētā veidā iekļauti stratēģijā.

Lai stratēģiju apstiprinātu Ministru kabinetā, jūnijā tika uzsākts darbs pie stratēģijas precizēšanas, lai tā atbilstu prasībām, kas Ministru kabineta Kārtības rullī izvirzītas politikas dokumentam ar nosaukumu pamatnostādnes.

Augusta sākumā bija pabeigta pamatnostādņu „Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts stratēģija 2004. – 2009. gadam” projekta izstrāde.

2003. gada 11. septembrī stratēģijas projekts tika izsludināts Valsts sekretāru sanāksmē.

Laikā no 2003. gada novembra līdz decembrim stratēģija tika precizēta un saskaņota atbilstoši institūciju izteiktajiem iebildumiem.

Valsts iestāžu korupcijas novēršanas prakses un atklāto korupcijas gadījumu analīze

Birojs pastāvīgi apkopo un analizē informāciju par reģistrētajiem un atklātajiem noziedzīgajiem nodarījumiem korupcijas jomā, kā arī par gadījumiem, kad personas tiek sauktas pie administratīvās atbildības par koruptīviem pārkāpumiem.

Saskaņā ar Ministru kabineta apstiprināto Uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu plānu Biroja pārstāvji piedalījās pilotprojekta izstrādē, kura ietvaros ar uzņēmēju aptaujas un starptautiski salīdzināmās metodoloģijas palīdzību iespējams identificēt korupcijas riskam visvairāk pakļautās administratīvās procedūras.

2003. gadā Birojs sagatavojis pārskatus par administratīvo praksi korupcijas novēršanas jomā 1999.–2003., kā arī par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā 1999.–2003. gados.

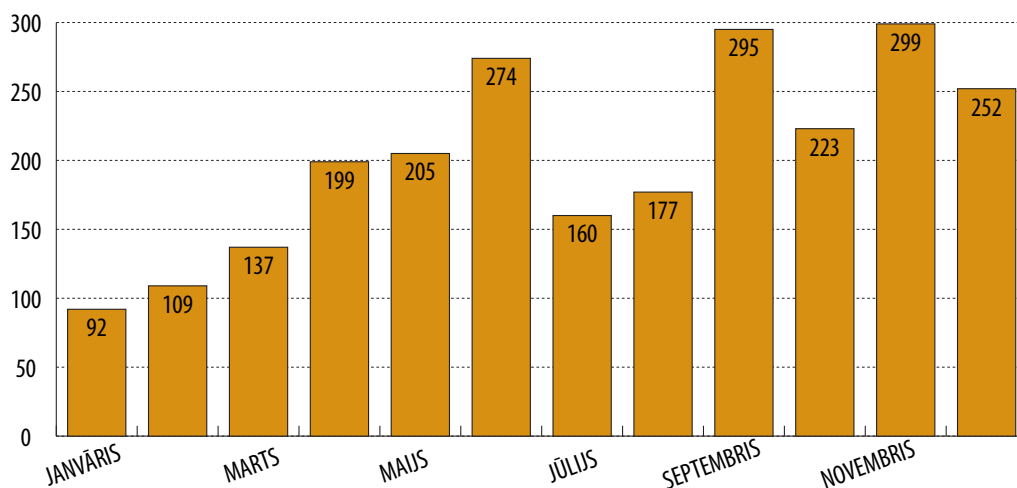
Vienlaikus uzsākta plašāku pārskatu gatavošana par korupcijas situāciju Latvijā, analizējot vispārējo noziedzības situāciju, noziedzīgos nodarījumus valsts institūciju dienestā un to pirms tiesas izmeklēšanas praksi.

Birojs ir uzsācis tiesību aizsardzības institūciju prakses izvērtēšanu informācijas nosūtīšanā Iekšlietu ministrijas Informācijas centram par reģistrētiem koruptīviem noziedzīgiem nodarījumiem un krimināllietu virzību.

Sabiedrības informēšana un izglītošana

Apzinoties, ka sabiedrības iesaistīšana korupcijas novēršanas un apkarošanas darbā ir nozīmīgs faktors veiksmīgas valsts pretkorupcijas politikas īstenošanā, Birojs nodrošina nepārtrauktu sabiedrības informēšanu ar masu saziņas līdzekļu palīdzību. 2003. gadā izplatīti 53 paziņojumi presei, rīkotas 6 preses konferences, sniegtas Biroja pārstāvju intervijas Latvijas un ārvalstu masu saziņas līdzekļiem.

Ar KNAB saistītās publikācijas laikrakstos 2003. gadā

avots: SIA «Lursoft IT»

Biroja pārstāvji 2003. gadā ir piedalījušies nevalstisko organizāciju rīkotajos semināros, publiskajās diskusijās un konferencēs, lai informētu par Biroja izveidošanu un darbību, kā arī sniegtu skaidrojumus par aktuāliem korupcijas novēršanas jautājumiem.

No 2003.gada decembra sabiedrībai ir pieejama jauna Biroja interneta mājas lapa - <http://www.knab.gov.lv>. Jaunas mājas lapas izstrādāšanas mērķis bija izveidot operatīvu, kvalitatīvu un efektīvu informācijas iegūšanas avotu internetā. Apjomīgajā politisko partiju finansējuma datu bāzē ir iespējams atlasīt informāciju vienkārši un ātri, kā arī izmantot dažādus atlasē kritērijus. Datu bāze ir viegli pārskatāma un administrējama. Mājas lapas apmeklētājiem ir nodrošināta iespēja nosūtīt e-vēstuli Birojam, pieteikties jaunumu saņemšanai ar elektroniskā pasta starpniecību, kā arī piedalīties diskusijās par aktuāliem pretkorupcijas jautājumiem. Par Biroja kompetencē esošajiem jautājumiem interesenti var iesniegt aktuālos jautājumus un saņemt atbildes. Jaunajā mājas lapā ir pieejami nozīmīgākie tiesību akti un starptautiskie dokumenti, informatīvie materiāli un pētījumi par korupcijas jautājumiem.

Lai sabiedrībā popularizētu Birojā izveidoto Ziņojumu centru un paplašinātu iedzīvotāju iespējas sniegt ziņojumus par korupcijas gadījumiem 2003. gada rudenī tika izveidots informatīvs buklets un plakāts par Ziņojumu centru.

Biroja un Latvijas Televīzijas sadarbības rezultātā tika sagatavoti un LTV 1. programmā pārraidīti trīs izglītojoši informatīvi pretkorupcijas raidījumi, kuru mērķis bija pilnveidot sabiedrības izpratni par korupciju un tās negatīvajām sekām, kā arī iedzīvotāju tiesībām un pienākumiem saskarsmē ar valsts institūcijām, veicinot sabiedrības neiecietīgu attieksmi pret visu veidu korupcijas izpausmēm. Trīs raidījumos sabiedrībai tika sniegti skaidrojumi, kas ir korupcija un kādas ir tās izpausmes, kas ir amatpersona un kā rodas interešu konflikts, kā notiek politisko partiju un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildes kontrole, modelējot konkrētu piemēru jeb atgadījumu, informācija par koruptīvo noziegumu bīstamību un to novēršanas iespējām, kā arī pareizu rīcību konkrētā situācijā.

2003. gada nogalē Birojs uzsāka sadarbību ar Latvijas pašvaldībām, lai izglītotu pašvaldību amatpersonas par interešu konfliktu novēršanu un iekšējās kontroles nepieciešamību korupcijas risku novēršanai.

Valsts amatpersonu interešu konfliktu novēršana

2003. gadā Birojā ir saņemti **495** iesniegumi un sūdzības par valsts amatpersonu iespējamiem likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normu pārkāpumiem.

Izskatot iedzīvotāju iesniegumus un sūdzības, kā arī pamatojoties uz Biroja rīcībā esošo informāciju par iespējamo valsts amatpersonu darbību interešu konflikta situācijā, 2003. gadā pabeigtas **344** pārbaudes par dažādu valsts un pašvaldības institūciju valsts amatpersonām, kā arī pārbaudītas **1082** valsts amatpersonu deklarācijas.

Laikā no 2003. gada jūlija, kad stājās spēkā grozījumi „Administratīvo pārkāpumu kodeksā”, kas ļāva Birojam sodīt valsts amatpersonas, pie administratīvās atbildības ir sauktas **18** valsts amatpersonas, no kurām **16** amatpersonas ir sodītas ar naudas sodu par kopējo summu **825,- LVL**. Minētās amatpersonas sauktas pie administratīvās atbildības pēc APK 166.(30) panta – par valsts amatpersonai noteikto ierobežojumu neievērošanu.

Veicot pārbaudes par valsts amatpersonu darbības atbilstību likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normām visbiežāk konstatēti sekojoši šajā likumā valsts amatpersonām noteikto ierobežojumu un aizliegumu pārkāpumi:

- ◆ administratīvo aktu izdošanas, uzraudzības, kontroles, izziņas vai sodīšanas funkciju veikšanas un līgumu slēgšanas ierobežojumu neievērošana;
- ◆ amatu savienošanas un ienākumu gūšanas ierobežojumu neievērošana;
- ◆ uzņēmējdarbības veikšanas ierobežojumu neievērošana.

2003. gadā, veicot pārbaudes par valsts amatpersonu un viņu radnieku ienākumu likumību, Valsts ieņēmumu dienestam ienākumu auditu veikšanai nosūtīti pieprasījumi par **30** personām. VID, veicot šo personu ienākumu likumības pārbaudes, **4** personām jau konstatējis izdevumu neatbilstību viņu ienākumiem, kā rezultātā minētajām personām papildus aprēķināts iedzīvotāja ienākuma nodoklis un soda nauda nenomaksātā nodokļa apmērā par kopējo summu **9632,94 LVL**.

Administratīvais pārkāpums valsts amatpersonu darbībā saistībā ar likumā noteikto ierobežojumu un aizliegumu pārkāpumiem konstatēts vēl **29** gadījumos, taču ņemot vērā to, ka no administratīvā pārkāpuma izdarīšanas brīža bija pagājis APK 37.pantā noteiktais administratīvā soda uzlikšanas termiņš, lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā saskaņā ar APK 239.panta 7.punktu nevarēja uzsākt, tāpēc šajos gadījumos valsts amatpersonas, kuras pieļāvušas minētā likuma pārkāpumus, rakstiski brīdinātas par atkārtota pārkāpuma nepieļaujamību.

Savukārt **138** gadījumos materiāli par valsts un pašvaldības institūcijās veiktajās pārbaudēs konstatētajiem faktiem nosūtīti VID, lai tas atbilstoši savai kompetencei veiktu pārbaudi, vai šajās institūcijās strādājošo amatpersonu neieklāšana valsts amatpersonu sarakstos ir bijusi atbilstoša likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” prasībām un nodrošinātu to, lai visas valsts amatpersonas iesniegtu valsts amatpersonu deklarācijas.

Veicot pārbaudes par valsts amatpersonu darbības atbilstību likumiem, Birojs saskaras ar problēmu, ka Latvijā nav nodrošināta pietiekama fizisko personu ienākumu kontrole. Skaidrojot savu ienākumu izcelsmi, valsts amatpersonas izmanto trūkumus likumdošanā un izvairās no reālā mantiskā stāvokļa norādīšanas. Šādā situācijā valsts amatpersonām tiek dota iespēja par savu īpašumu izcelsmes avotu norādīt dažādus neskaidrus darījumus ar fiziskām personām, kas nav deklarējušas savus ienākumus vai nav Latvijas rezidenti. Nereti ir gadījumi, kad valsts amatpersonas nelikumīgi iegūtie ienākumi tiek legalizēti, reģistrējot īpašumus uz citu fizisku personu (radnieku, laulāto u.c.) vārda.

Nosauktie trūkumi ienākumu kontrolē ir radījuši nozīmīgu problēmu korupcijas novēršanas un apkarošanas jomā Latvijā, kas saistīta ar apgrūtinātām iespējām noskaidrot valsts amatpersonas vai tās radnieku īpašuma izcelsmi tajos gadījumos, kad tiek norādīti nepārbaudāmi vai pietiekami seni izcelsmes avoti. Bez tam nepietiekama fizisku personu ienākumu kontrole novedusi pie tā, ka valsts neiekasē ievērojumu daļu nodokļu. Birojs ir uzņēmies iniciatīvu šī jautājuma tiesiskā regulējuma sakārtošanā, plānots izveidot starpinstitūciju darba grupu nepieciešamo likumu grozījumu izstrādei.

Valsts un pašvaldību iepirkumu pārbaude

Birojs izskata sūdzības par valsts un pašvaldību iepirkuma procedūras pārkāpumiem un iepirkuma veicēja darbības atbilstību likumībai. Pastāvīgi tiek sagatavotas atbildes uz fizisko un juridisko personu iesniegumiem, kā arī sniegtas konsultācijas, skaidrojot par likuma „Par iepirkumu valsts vai pašvaldību vajadzībām” normu piemērošanu.

2003. gadā Birojs saņēmis **193** Iepirkumu Uzraudzības birojam iesniegtās sūdzības, kā arī to izskatīšanas protokolus un lēmumus, no tām 2003. gadā **24** gadījumos Birojs uzskatījis par nepieciešamu uzsākt pārbaudi, lai noskaidrotu vai iepirkumu veicot nav izdarītas koruptīvas darbības.

2003. gadā Birojā saņemti un izskatīti arī **107** fizisko un juridisko personu iesniegumi un sūdzības par iespējamiem pārkāpumiem iepirkuma procedūrās. Pārbaudot sūdzībās minētos faktus, Birojs pieņem paskaidrojumus no fiziskajām un juridiskajām personām, VID un Finanšu policijai tiek nosūtīti pieprasījumi veikt amatpersonu ienākumu pārbaudi un juridisko personu veikto nodokļu nomaksas pārbaudi.

Materiālu sākotnējās pārbaudes rezultātā amatpersonu darbībās saistībā ar iepirkumu veikšanu **5** gadījumos Birojs konstatējis noziedzīga nodarījuma pazīmes un turpina to izmeklēšanu.

2003. gadā Birojs ir uzsācis izstrādāt iepirkumu veicēju datu bāzi, par kuru rīkotajām iepirkuma procedūrām ir reģistrētas vairākas sūdzības (Riskā grupa). Tiek veikta pastiprināta kontrole un uzraudzība riska grupas pasūtītāju rīkotajām iepirkuma procedūrām.

Veicot valsts un pašvaldību darījumu pārbaudes, visbiežāk konstatētie likuma «Par iepirkuma valsts vai pašvaldību vajadzībām» un likuma «Par būvdarbiem, piegādēm, nomu un pakalpojumiem sabiedrisko pakalpojumu uzņēmumu vajadzībām» pārkāpumi ir:

- ◆ nepareiza iepirkuma metodes izvēle,

- ◆ mākslīga iepirkuma procedūras sadalīšana, lai izvairītos no attiecīgas iepirkuma metodes piemērošanas,
- ◆ neskaidri noformulēti nosacījumi nolikumā, kas liedz sagatavot un iesniegt atbilstošus piedāvājumus un rada kādam pretendenta izdevīgākus apstākļus nekā pārējiem,
- ◆ iepirkuma procedūras pārkāpumi piedāvājumu izvērtēšanas un lēmumu pieņemšanas procesā.

Birojs konstatējis, ka Latvijā ir nepilnīgs likumisko pirmpirkuma tiesību regulējums, jo ne visām šobrīd noteiktajām pirmpirkuma tiesībām ir pietiekams pamatojums. Pašvaldībām pirmpirkuma tiesības ir gadījumos ja pašvaldības administratīvajā teritorijā tiek atsavināts nekustamais īpašums un tas nepieciešams, lai pildītu likumā noteiktās pašvaldību funkcijas. Tomēr pašvaldības sev piešķirtās pirmpirkuma tiesības dažkārt izmanto ļaunprātīgi, aizskarot trešo personu intereses. Jāņem vērā, ka pašvaldību pirmpirkuma tiesības ievērojami apgrūtina un kavē nekustamā īpašuma tirgu. Tāpat normatīvie akti nenosaka, ka pašvaldībām, iznomājot tai piederošos zemes gabalus ar tiesībām tos apbūvēt, būtu jāriko konkurss (izsole) par tiesībām uz zemes nomu. Tādējādi tiek izslēgta iespēja iznomāt zemi par vērtību, kas atbilst tirgus cenai, un tiek radīta iespēja, ka nomnieks būs vēlākais nekustamā īpašuma īpašnieks, kas šo nekustamo īpašumu varēs iegūt par pazeminātu cenu.

Birojs bieži konstatē publiskā iepirkuma regulējošo normatīvo aktu pārkāpumus, par kuriem atbildība paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā, tomēr normatīvā regulējuma trūkuma dēļ atbildība vainīgajām personām tiek piemērota tikai atsevišķos gadījumos. Sodu par izdarīto administratīvo pārkāpumu kompetentā persona var uzlikt, pamatojoties uz sastādīto administratīvo pārkāpumu protokolu. Taču likumā nav noteikts personu loks, kas ir tiesīgs sastādīt administratīvo pārkāpumu protokolus par pārkāpumiem publiskā iepirkuma jomā.

Politisko organizāciju finansēšanas kontrole

Politisko organizāciju finansiālās un saimnieciskās darbības kontroli Birojs veic četros posmos:

- ◆ iesniegto deklarāciju pārbaude saskaņā ar likuma prasībām;
- ◆ grāmatvedības uzskaites pārbaudes;
- ◆ ziedojuma patiesuma un likumības pārbaudes;
- ◆ pretpārbaudes.

2003. gadā ir izvērtētas politisko organizāciju **131** ikgadējās finansiālās darbības deklarācija un to precizējumi, kā arī politisko organizāciju **396** ziedojumu pārskati un to precizējumi.

Pārbaudot politisko organizāciju saņemto ziedojumu (dāvinājumu) likumību un patiesumu izsauktas 698 fiziskās un juridiskās personas sniegt paskaidrojumus, pieņemti paskaidrojumi no 580 fiziskām un juridiskām personām.

Birojs 2003. gadā veiktajās pārbaudēs par politisko organizāciju finansiālās un saimnieciskās darbības likumību un patiesumu konstatēja, ka:

- ◆ 117 900 Ls ir ziedotie finanšu līdzekļi, izmantojot trešo personu starpniecību un personu datus;

- ◆ 36 457 Ls ir ziedojumi, kuri pretēji likuma prasībām saņemti skaidrā naudā politisko organizāciju kasēs;
- ◆ 2 305 Ls likumā atļautā ziedojuma limita pārsniegums;
- ◆ 1 109 Ls ziedojumi, kas netika deklarēti;
- ◆ 9120 Ls ziedojumi no ārvalstu organizācijām.

Par politisko organizāciju 2002. gada deklarāciju pārbaudēs konstatētajiem pārkāpumiem **15** politiskajām organizācijām uzdots atmaksāt pretrunā ar likumu saņemtos ziedojumus **166 891,02 latu** apmērā.

Sniedzot paskaidrojumus Birojam par ziedotās naudas izcelsmes avotiem, liela daļa politisko organizāciju ziedotāju atsaucās uz nepārbaudāmiem uzkrājumiem. No Valsts ieņēmumu dienestam nosūtītajiem **100** pieprasījumiem veikt fizisko personu ziedotāju ienākumu likumības un patiesuma pārbaudes **79** gadījumos (kopējais veikto ziedojumu apjoms ir 526 775 latu) ir atzīts, ka attiecīgo personu ienākumi ir neatbilstoši šo personu ziedojumiem un uzsākts audits.

Vienlaikus Birojs ir konstatējis, ka **177 750** latu apmērā ir ziedojumi no uzņēmēj sabiedrībām ar fiktīvas uzņēmēj sabiedrības pazīmēm.

2003. gadā Birojs iesniedzis tiesā **11** prasības par politisko organizāciju darbības apturēšanu. Ievērojot to, ka politiskās organizācijas pēc prasības iesniegšanas ir izpildījušas Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma noteikumus, Birojs ir atsaucis **5** prasības. Saskaņā ar tiesas spriedumiem apturēta **5** politisko organizāciju darbība, savukārt **2** politiskās organizācijas atrodas likvidācijas procesā.

Par tiesas spriedumā uzlikto prasību nepildīšanu tieslietu ministram nosūtīts lūgums saskaņā ar likumu „Par sabiedriskajām organizācijām un to apvienībām” ierosināt **6** politisko organizāciju likvidāciju.

Veicot politisko organizāciju finansiālās un saimnieciskās darbības kontroli, Birojs konstatējis likumu normu trūkumus, kuri traucē pilnvērtīgai funkciju realizēšanai:

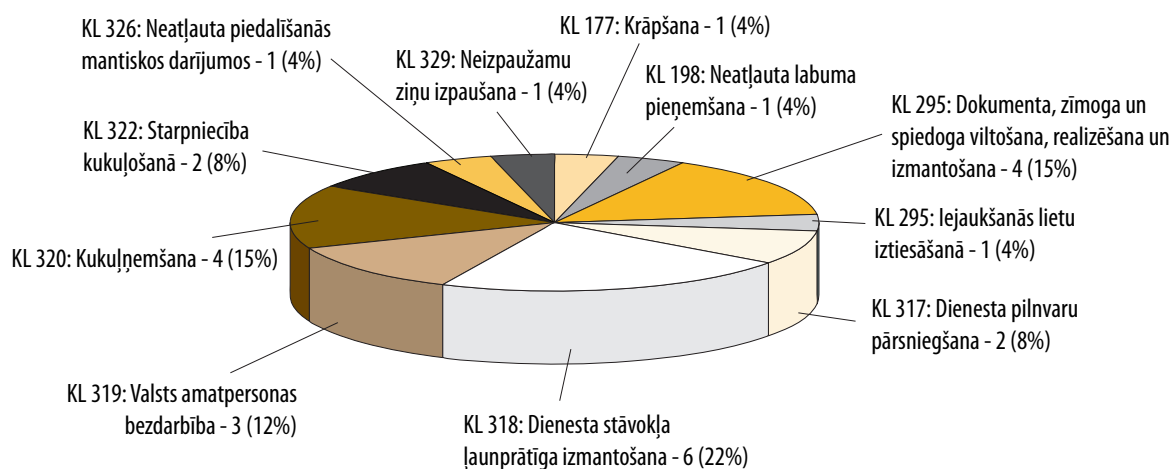
- ◆ Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā nebija noteikts, Biroja pārbaudē konstatēto, pārkāpumu novēršanas mehānisms, tāpat spēkā esošās likumu normas pieļāva ziedotāju atsauces uz iepriekšējo gadu uzkrājumiem, kuru patiesums nav pārbaudāms,
- ◆ nesaskaņotu likumu normu rezultātā Birojam netika savlaicīgi sniegta informācija no Uzņēmumu reģistra par politisko organizāciju reģistrāciju, pārreģistrāciju un likvidāciju, turklāt saskaņā ar „Kredītiestāžu likuma” normām, kas bija spēkā 2003. gadā, Birojs nebija tiesīgs pieprasīt informāciju no kredītiestādēm;
- ◆ politiskajām organizācijām bieži nav noteiktas atbildīgās amatpersonas un nav informācija par politiskās organizācijas izmaiņām, jo saskaņā ar likumu „Par sabiedriskajām organizācijām un to apvienībām” politiskajām organizācijām nebija pienākums sniegt ziņas par izmaiņām vadības sastāvā un izmaiņām organizācijas atrašanās vietā.

Korupcijas apkarošana

Laika posmā no 2003. gada 1. februāra līdz 31. decembrim Birojs ierosinājis 18 krimināllietas, savukārt no citām institūcijām Birojs pārņēmis 3 krimināllietas. Pieņemti 18 lēmumi par atteikšanos ierosināt krimināllietu. Izbeigta 1 krimināllietu.

Kriminālvajāšanas uzsākšanai pirmo krimināllietu Birojs nosūtīja aprīlī. Kopumā kriminālvajāšanas uzsākšanai 2003. gadā nosūtītas 12 krimināllietas pret 20 personām. 2003. gadā Birojs Kriminālprocesa kodeksa 120.panta kārtībā aizturēja 7 un 70.panta kārtībā 5 personas.

Krimināllikuma panti, pēc kuriem ierosinātas Biroja lietvedībā esošās krimināllietas 2003. gadā

Biroja darbības sākumā ierosinātās divas krimināllietas bija saistītas ar medicīnas jomu, tas izraisīja plašu rezonansi un diskusijas sabiedrībā, kas atklāja daudzas neatrisinātas un samilzušas problēmas veselības aprūpes finansēšanā un iepirkumu veikšanā, kā arī parādīja sabiedrības neapmierinātību ar pastāvošo sistēmu. 2003.gada 24. februārī Birojs ierosināja krimināllietu pēc Krimināllikuma 318.panta (Dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana) otrās daļas par Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcas amatpersonu izdarītām tīšām darbībām, ļaunprātīgi izmantojot dienesta stāvokli. Savukārt 20. martā tika ierosināta krimināllietu pēc Krimināllikuma 177.panta (Krāpšana) otrās daļas, par krāpšanu ko izdarīja Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcas Mugurkaula ķirurģijas centra vadītājs, nepamatoti saņemot dubultu samaksu par operāciju veikšanu.

2003. gada 3.aprīlī Birojs ierosināja krimināllietu par kukuļņemšanu, ko izdarījis Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras prokurors, šis bija viens no pirmajiem gadījumiem, kad par kukuļņemšanu tiek aizturēta augsta tiesu varas amatpersona.

Kaut arī Politisko partiju finansēšanas likumā ir aizliegta partiju finansēšana izmantojot trešo personas starpniecību, tomēr normatīvajos aktos nebija noteikta nekāda atbildība personām, kas ir iesaistītas šādu nelikumīgu ziedojumu veikšanā. Uzsākot politisko organizāciju finanšu kontroli, Birojs konstatēja ziedojumus, kas veikti ar trešās personas starpniecību vai izmantojot citu personu datus. Laika posmā no 2003. gada 29. augusta līdz 2003. gada 21. novembrim

Birojs ierosināja 4 krimināllietas pēc Krimināllikuma 275. panta (Dokumenta, zīmoga un spiedoga viltošana un viltota dokumenta, zīmoga un spiedoga realizēšana un izmantošana) otrajā daļā paredzētajām noziedzīgā nodarījuma pazīmēm. Personas pēc iepriekšējās vienošanās, ir izdarījušas dokumentu viltošanu, t.i., sastādījušas nepatiesus maksājumu dokumentus par brīvprātīgiem ziedojumiem par labu politiskām organizācijām, kā arī šos viltotos maksājumu dokumentus izmantojušas, iesniedzot tos bankā.

No 18 Biroja ierosinātajām krimināllietām 2003. gadā divos gadījumos par kukuļa pieprasīšanu un saņemšanu ir aizturētas policijas amatpersonas.

2003. gada 5. novembrī Birojs ierosināja krimināllietu pēc Krimināllikuma 318.panta (Dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana) otrajā daļā un 329.pantā (Neizpaužamu ziņu izpaušana) paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, kurus izdarījusi Iekšlietu ministrijas amatpersona.

Pēc materiālu izvērtēšanas par digitālās televīzijas ieviešanu Latvijā 2003. gada 1. septembrī ierosināja krimināllietu gan par amatpersonu izdarītām tīšām darbībām, gan par amatpersonu pienākumu nepildīšanu, kas izraisījušas smagas sekas. Krimināllietā tika ierosināta pēc 317.panta (Dienesta pilnvaru pārsniegšana) otrajā daļā un 319.panta (Valsts amatpersonas bezdarbība) otrajā daļā paredzētajām nozieguma pazīmēm. Birojs konstatēja, ka valsts amatpersonas izdarījušas tīšas darbības, kas acīmredzami pārsniedz tām piešķirto tiesību un pilnvaru robežas, noslēdzot līgumus un tādējādi radot ar likumu aizsargāto Latvijas Republikas tiesību un interešu ievērojamu apdraudējumu. Savukārt citas valsts amatpersonas pieļāvušas bezdarbību, neveicot nepieciešamās darbības, lai to novērstu. Lai lietas apstākļi pirmstiesas izmeklēšanas laikā tiktu izmeklēti pilnīgi, vispusīgi un objektīvi, kā arī noskaidrotu konkrētā darbības posmā katras iesaistītās amatpersonas rīcības likumīgu un vainīgos noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, izmeklēšanas darbības tika veiktas vairākos virzienos. 8. decembrī Birojs nosūtīja krimināllietu Ģenerālprokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai, sadarbībā ar Ģenerālprokuratūru Birojs turpina izmeklēšanu krimināllietā.

Informācija, kuru iedzīvotāji sniedz Birojam, daudzos gadījumos satur faktus par pašvaldību amatpersonu nelikumīgu rīcību, izmantojot viņu rīcībā esošu informāciju, lai gūtu sev personīgu labumu. 2003.gada 8. septembrī Birojs ierosināja krimināllietu pēc Krimināllikuma 318.panta otrās daļas – par dienesta stāvokļa izmantošanu mantkārīgā nolūkā, veicot dzīvokļu privatizāciju. Krimināllietā tika ierosināta pret pašvaldības uzņēmuma „Kurzemes nami” amatpersonām, kuras, izmantojot darbā pieejamo informāciju par pašvaldības rajona īrnieku parādiem un tiesvedības gaitu attiecībā pret viņiem, pārkāpjot likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” nosacījumus, ieguva dzīvokli savā īpašumā. Savukārt, 21. oktobrī Birojs ierosināja krimināllietu pēc Krimināllikuma 318.panta (Dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana) otrās daļas un 326.panta (Neatļauta piedalīšanās mantiskos darījumos) otrās daļas, par darbībām, ko bija veikusi pagasta padomes priekšsēdētāja, sniedzot nepatiesas ziņas meža inventarizācijas lietā un organizējot nelikumīgu izsoli, tādējādi radot zaudējumus 55 829 latu apmērā.

Starptautiskā sadarbība

Lai apgūtu citu valstu pieredzi korupcijas novēršanā un apkarošanā, Birojs 2003. gadā uzsāka un turpināja attīstīt aktīvu starptautisko sadarbību. Biroja amatpersonas ir piedalījušās vairākās divpusējās sanāksmēs ar citām valstīm un starptautiskās konferencēs, lai apmainītos ar pieredzi korupcijas novēršanā un apkarošanā, kā arī iepazīstinātu citu valstu pārstāvjus ar Biroja darbību un apspriestu sadarbības iespējas.

Pildot Latvijas starptautiskās saistības pretkorupcijas jomā, Birojs aktīvi piedalās dažādos starptautisko organizāciju pasākumos un regulāri sniedz informāciju par korupcijas novēršanu un apkarošanu Latvijā.

Sadarbība ar starptautiskajām organizācijām

Birojs no Tieslietu ministrijas pārņēmis pienākumus koordinēt Eiropas Padomes Pretkorupcijas valstu grupas (*GRECO*) aktivitātes Latvijā. 1999. gada 1. maijā noslēgtajam Eiropas Padomes līgumam par *GRECO* nodibināšanu Latvija pievienojās 2000. gada 15. jūnijā un līgumā ietvertās saistības paredz valstu savstarpēju vērtēšanu par korupcijas apkarošanas rezultātiem. Šobrīd *GRECO* sastāvā ir 36 valstis. 2003. gadā Biroja pārstāvji regulāri piedalījās plenārsēdēs un, pildot *GRECO* līguma saistības, sagatavoja novērtējuma ziņojumus par Somiju un Lielbritāniju, kā arī iesniedza Latvijas atbildes uz *GRECO* izstrādāto aptauju.

2003. gadā Biroja pārstāvji regulāri piedalās Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (*OECD*) Baltijas pretkorupcijas programmas ietvaros organizētajos semināros un pasākumos. Maijā Biroja speciālisti piedalījās seminārā par korupcijas novēršanu valsts un pašvaldības iepirkumu jomā. *OECD* rīkotajā seminārā „Ētika valsts sektorā” oktobrī Viļņā KNAB sniedza informatīvu ziņojumu par ētikas normu ievērošanu Latvijas valsts institūcijās un koordinēja Latvijas pārstāvju dalību minētajā seminārā.

Biroja pārstāvji regulāri piedalās Eiropas Krāpšanas apkarošanas biroja (*OLAF*) darba grupas sanāksmēs un *OLAF* rīkotajās apmācībās speciālistiem par korupcijas gadījumu izmeklēšanas metodēm Eiropas Savienības dalībvalstīs.

Starptautiskās finanšu palīdzības koordinēšana

Birojs gatavo un koordinē projektus, lai izmantotu ārvalstu un starptautisko institūciju finanšu palīdzību. Eiropas Komisija ir apstiprinājusi Biroja izstrādāto PHARE projektu „Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja attīstīšana un nostiprināšana”, 2003. gadā ir uzsākts darbs, lai šo projektu īstenotu.

Projekta mērķis ir Biroja institucionālās un operatīvās darbības nostiprināšana. Tas paredz metodoloģijas un vadlīniju izstrādi tādos jautājumos kā politisko partiju finansēšanas kontrole, interešu konflikts, valsts amatpersonu deklarāciju pārbaude, Biroja personāla apmācību pēc izstrādātām programmām, integrēta datortikla un programmatūras izstrādi, kas būtu integrēta

ar citu institūciju datu bāzēm. Paredzēta arī operatīvajam darbam nepieciešamā tehniskā nodrošinājuma iegāde. Projekta kopējais finansējums ir 2,1 miljons eiro, ilgums – 14 mēneši.

2003. gadā Birojs veica starptautisko konsultantu atlasī darba uzdevumu veikšanai pret-korupcijas jautājumos, kuru darbu finansē Pasaules Banka, izmantojot Japānas piešķirto finansiālo palīdzību. Projekta mērķis ir nodrošināt palīdzību Biroja institucionālās kapacitātes stiprināšanā. Projekta kopējā summa ir 84 030 ASV dolāru.

Birojs ir uzsācis sadarbības projekta īstenošanu ar Somiju. Šis projekts paredz operatīvās tehnikas dāvinājumu Biroja darba vajadzībām. Projekta kopējā summa ir apmēram 50 000 eiro.

Sadarbība ar ārvalstīm

Neilgi pēc Biroja darbības uzsākšanas tika izveidota Ārvalstu padomnieku grupa (*Foreign Advisory Panel*), kurā aicināti piedalīties vēstniecību, pārstāvniecību un starptautisko organizāciju pārstāvji Latvijā. Ārvalstu padomnieku grupas sanāksmes Birojā notika reizi ceturksnī, kur Birojs informēja ārvalstu vēstniecības un starptautisko organizāciju pārstāvniecības Rīgā par Biroja darbību un uzrunāja ārvalstu pārstāvjus par iespējamo palīdzību un sadarbību korupcijas novēršanā un apkarošanā.

Laikposmā no 2003.gada aprīļa līdz oktobrim Birojs sadarbībā ar ASV vēstniecību un Federālās izmeklēšanas biroju Rīgā organizēja vairākus seminārus par korupcijas gadījumu izmeklēšanu, tajā skaitā ierēdņu darbībā un vienlaikus Biroja pārstāvji piedalījušies apmācības programmās ASV par organizētās noziedzības un korupcijas apkarošanu. Septembrī Birojs sadarbībā ar Vācijas vēstniecību un Vācijas Kriminālpoliciju organizēja semināru par korupcijas gadījumu izmeklēšanu un apsūdzības celšanas problēmām.

Biroja pārstāvji martā pieredzes apmaiņas vizītē apmeklēja Honkongas Neatkarīgo pret-korupcijas komisiju, kas pamatoti lepojas ar vienu no visefektīvākajām sistēmām korupcijas novēršanā, apkarošanā un sabiedrības tiesiskajā izglītošanā visā pasaulē. Ar šajā vizītē gūto pieredzi ir iepazīstināti masu saziņas līdzekļi, sabiedrisko organizāciju un citu ieinteresētie tiesībsargājošo institūciju pārstāvji.

Uzsāktās sadarbības ietvaros ar Lietuvas Īpašo izmeklēšanas dienestu (*STT*) oktobrī tika organizētas Biroja pārstāvju vizītes uz Lietuvu, lai iepazītos ar Birojam radniecīgā dienesta darbu un apmainītos ar pieredzi korupcijas novēršanā un apkarošanā.

Novembrī Biroja pārstāvis piedalījās Latvijas Transatlantiskās organizācijas un Norvēģijas Atlantiskās komitejas rīkotajā konferencē „Latvijas dalība NATO un neaizsargātības problēma mūsdienu sabiedrībās”, kur sniedza pārskatu par valsts politiku un veiktajiem pasākumiem korupcijas problēmas risināšanai Latvijā.

Pasākumi darba optimizācijai un resursu lietderīgai un taupīgai izmantošanai

Birojs darbību uzsāka divās telpās Tieslietu ministrijā un turpināja līdz 2003. gada martam, kad pamatojoties uz atklātā konkursa rezultātiem, Birojs uz diviem gadiem noslēdza telpu no-

mas līgumu ar SIA "Rīgas Juridiskā augstskola". Saskaņā ar noslēgto vienošanos Birojs saņēma lietošanā telpas ar kopējo platību 884 m² Rīgā Alberta ielā 13. Ņemot vērā Biroja darbinieku skaitu un to, ka tika veidots Ziņojumu centrs, kopš 2003. gada 25. jūnija Birojs nomā papildus telpas (138,68 m²) no SIA "Rīgas Juridiskā augstskola". Tomēr arī abu minēto līgumu noslēgšanas rezultātā iegūtās papildus telpas nenodrošina Biroja funkciju optimālai izpildei nepieciešamās telpas, pietiekamā daudzumā nav pārrunu telpu, nav telpas arhīvam, nav konferenču un sanāksmju telpas, nav atsevišķa ieeja ēkā, līdz ar to ir apgrūtināta apmeklētāju plūsmas kontrole. 2003. gadā ir sagatavots Ministru kabineta rīkojuma projekts, kas paredz atļaut Birojam slēgt līgumu ar Valsts nekustamā īpašuma aģentūru par telpu nomu ēkā Rīgā, Tallinas ielā 86.

Lai nodrošinātu Biroja darbam nepieciešamo aprīkojumu, datortehniku, mēbeles, pakalpojumus u.c. 2003. gadā Birojs ir veicis 58 valsts iepirkumus, t.sk. 4 atklātus konkursus un 5 sarunu procedūras.

Kapitālajiem izdevumiem 2003. gadā Birojs ir iztērējis **245 160,19 latu**, no tiem:

- ◆ par **86 856,24 latiem** ir iegādāti datori un skaitļošanas tehnika,
- ◆ par **10 770,00 latiem** transportlīdzekļi,
- ◆ **18 126,90 latu** apmērā iegādātas mēbeles un telpu iekārtas,
- ◆ par **74 462,44 latiem** iegādāti pārējie kustamie īpašumi (video, audio tehnika, skaneri, diktafoni, seifi, metāla skapji, spectehnika, kopētāji),
- ◆ par **46 721,25 latiem** iegādāti intelektuālie īpašumi (datorprogrammas, licences),
- ◆ **8 223,36 latu** apmērā veikts telpu kapitālais remonts.

Lai regulētu Biroja darbinieku darba funkciju pildīšanai nepieciešamo telpu, automašīnu, inventāra un pakalpojumu ekspluatāciju, Birojā izstrādāti Iekšējās kārtības noteikumi un darba instrukcijas.

2003. gadā Birojā ir izveidots vienots datortīkls, kā arī iegādāta nepieciešamā datortehnika, programmatūra un aprīkojums tā lai, katram Biroja darbiniekam, kuram ir nepieciešams dators un pieeja vienotajam datortīklam, tas būtu pieejams. Visa Birojā izmantotā programmatūra ir licencēta. Ir nodrošinātas drošības sistēmas Biroja datortīkla un informācijas aizsardzībai.

2003. gadā Birojs iegādājās lietvedības un personālsastāva sistēmas programmatūru. Biroja vajadzībām izveidoti datubāzu reģistri un nodrošināta elektroniska datu saņemšana no dažādiem valsts pārvaldes iestāžu reģistriem (datu bāzēm).

Tiek plānots izveidot vienotu reģistru (datu bāzi) Biroja vajadzībām, apvienojot esošās un papildinot ar jaunām funkcionālām iespējām, lai efektīvāk apstrādātu un unificētu datus.

Iekšējās kontroles sistēmas efektivitāte, plānotie pasākumi un uzlabojumi, kas veikti iekšējā audita ieteikumu īstenošanai

2003. gada jūlijā Birojā tika izveidota un darbu uzsāka Iekšējā audita struktūrvienība, kuras uzdevums ir pārbaudīt iekšējās kontroles sistēmu efektivitāti. Tika noteikts iekšējā audita darba apjoms un izstrādāts stratēģiskais audita gada plāns, kurā tika identificētas Birojā auditejamās sistēmas un noteiktas prioritātes, kā arī tika novērtēti riski visā auditejamo sistēmu vidē jeb kopumā.

Atbilstoši šim stratēģiskajam audita gada plānam, 2003.gadā tika auditēta personas datu apstrādes sistēma. Secināts, ka sistēmā iekšējā kontrole ir izveidota un darbojas, lai gan atsevišķos posmos ir nepieciešami pilnveidojumi iekšējās kontroles procedūrās kopumā.

Audita norises gaitā izstrādātie ieteikumi tika saskaņoti ar auditējamās sistēmas vadītāju. Audita rezultātā tika izstrādāti un apstiprināti 9 ieteikumi personas datu apstrādes sistēmas iekšējās kontroles pilnveidošanai, visiem ieteikumiem ir noteikta augsta prioritāte.

Ieteikumi, kas ir būtiski auditējamās sistēmas mērķu sasniegšanai:

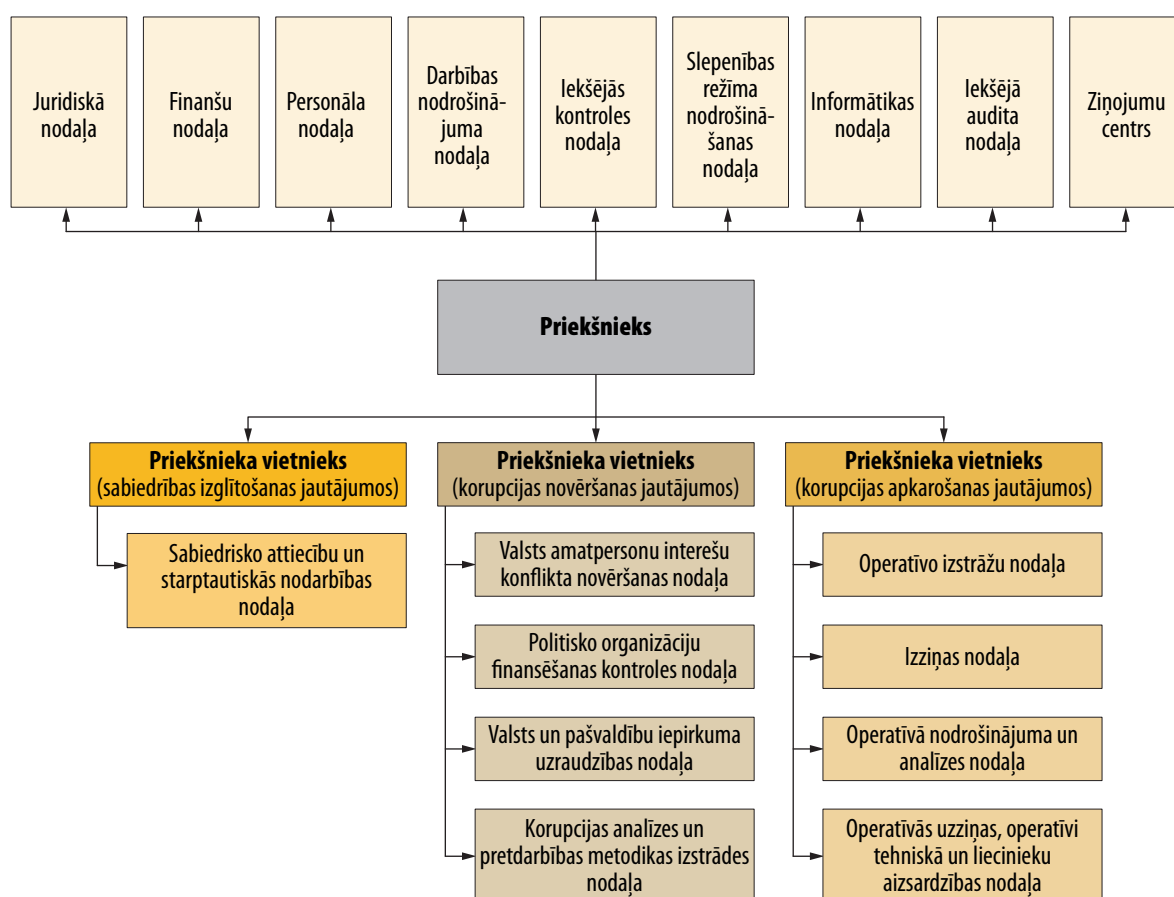
- ◆ informācijas sistēmu drošības noteikumu izstrāde un ieviešana Biroja darbībā;
- ◆ grāmatvedības, personālvadības un lietvedības sistēmu reģistrācija Datu valsts inspekcijā;
- ◆ elektrības padeves nodrošinājuma paaugstināšana.

Biroja struktūra, personāls un tā izglītošana

Atbilstoši Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā noteiktajām funkcijām 2003. gada janvārī Biroja padome apstiprināja Biroja struktūru, amata vietu sarakstu un Biroja nolikumu, nosakot katras struktūrvienības funkcijas un atbildību.

Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja struktūras shēma uz 31.12.2003.

Biroju vada priekšnieks un viņam pakļautie vietnieki: korupcijas novēršanas jomā, korupcijas apkarošanas jomā un sabiedrības izglītošanas jautājumos.

Ar 2002.gada 10.oktobri Saeima amatā iecēla Biroja priekšnieku Gunti Rutki. Veselības stāvokļa dēļ 2004.gada 29.maijā Saeima G.Rutki atbrīvoja no amata. Ar 2003.gada 31.maiju priekšnieka pienākumus uz laiku pildīja priekšnieka vietnieks Rūdolfs Kalniņš, ar 12.jūniju - priekšnieka vietnieks Alvis Vilks, ar 23.septembri - priekšnieka vietniece Juta Striķe.

Būtiskākās Biroja padomes apstiprinātās izmaiņas Biroja struktūrā 2003.gadā

2003.gada janvārī tika izveidota Valsts un pašvaldību iepirkuma nodaļa, kura izskata sūdzības un iesniegumus par valsts un pašvaldību iepirkuma procedūras un par iepirkuma atbildīgo amatpersonu rīcības atbilstību normatīvo aktu prasībām.

2003.gada jūnijā tika izveidots priekšnieka vietnieka sabiedrības izglītošanas jautājumos amats, viņa pakļautībā tika nodota Sabiedrisko attiecību un starptautiskās sadarbības nodaļa.

Ievērojamā, ikdienā Birojā saņemamo iesniegumu un sūdzību skaita dēļ, kā arī lai iedzīvotājiem atvieglotu informācijas sniegšanu par korupcijas gadījumiem, ar 2003.gada augustu Birojā tika izveidots Ziņojumu centrs. Ziņojumu centrā iedzīvotāji var sniegt informāciju personīgi vai izmantojot uzticības tālruni, faksu un elektronisko pastu. Ziņojumu centra darbinieki pieņem apmeklētājus, reģistrē un izvērtē gan fizisko, gan juridisko personu iesniegumus.

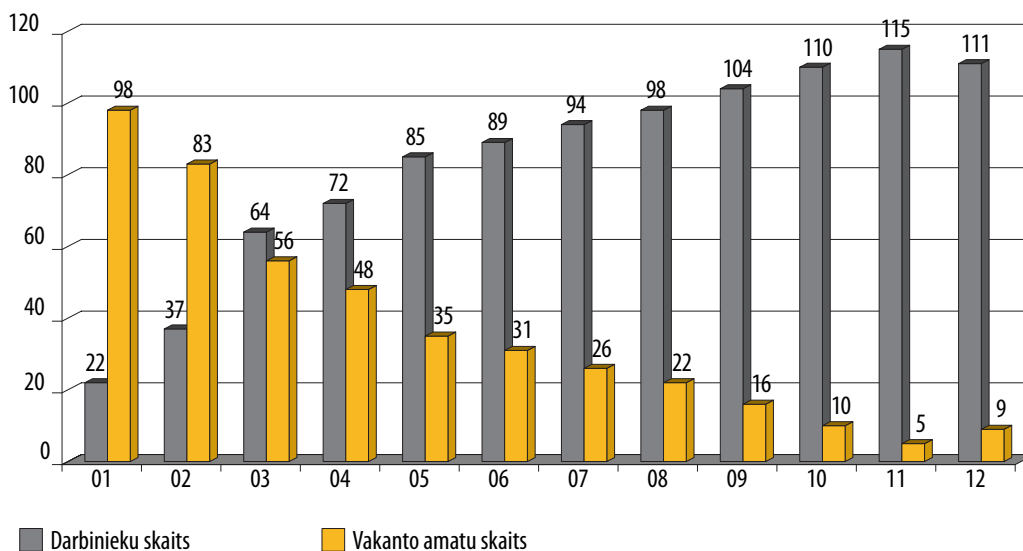
2003.gada jūnijā Birojā tika izveidota Iekšējās kontroles nodaļa, kura veic informācijas pārbaudi par Biroja darbinieku iespējamajiem pārkāpumiem un nodrošina Biroja amatpersonu deklarāciju pārbaudi.

Lai optimizētu Biroja struktūru un novērstu sevišķās lietvedības organizēšanas funkciju dublēšanos Birojā un sevišķās lietvedības kārtošānu nodrošinātu viena struktūrvienība, kas atrodas tiešā Biroja priekšnieka pakļautībā, 2003.gada novembrī tika apvienotas Operatīvās uzskaites un Slepēnības režīma nodrošināšanas struktūrvienības.

Biroja Personāla nodaļas viens no būtiskākajiem uzdevumiem 2003.gadā bija Biroja personāla atlases organizēšana. Sākotnēji darbā Birojā tika pieņemti nodaļu vadītāji, kuri tika atlasīti, apzinot darbiniekus ar atbilstošu izglītību un darba pieredzi starp valsts pārvaldes un tiesībsargājošās iestādēs strādājošajiem. Turpmākā personāla atlase tika veikta pēc principa - nodaļu vadītāji apzināja atbilstošākos pretendētus un uzaicināja strādāt Birojā.

2003.gadā Birojā tika izsludināti vairāki konkursi uz vakantajām speciālistu un galveno speciālistu amata vietām. Tomēr šāds personāla atlases veids tikai daļēji veicināja darbinieku atlasīšanu, jo lielākajai daļai pretendentu, kuri pieteicās konkursos nebija nepieciešamās darba pieredzes tiesībsargājošās vai valsts pārvaldes iestādēs.

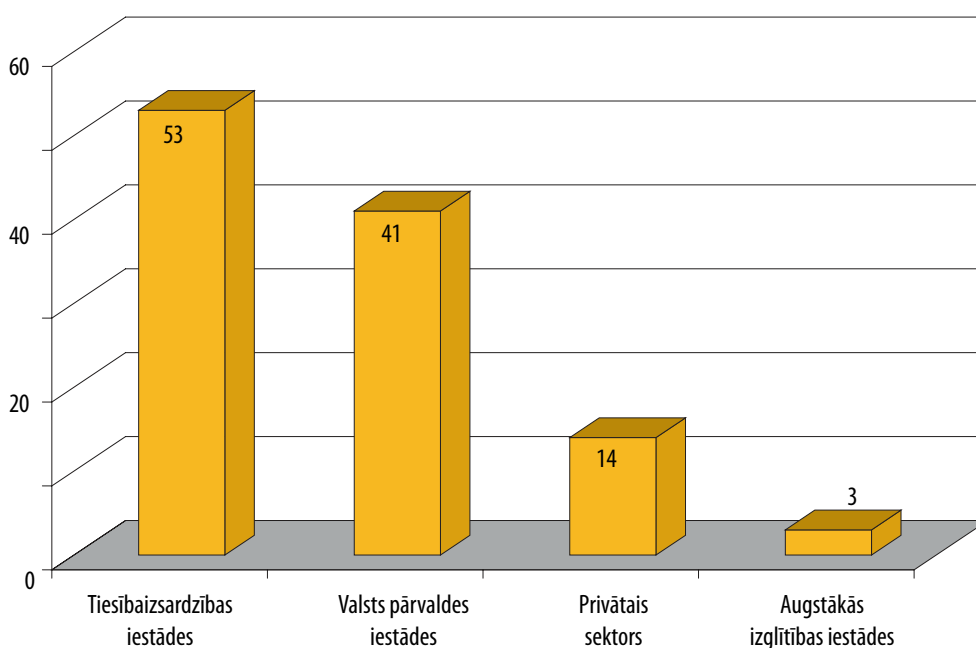
**Biroja darbinieku skaita un vakanču sadalījums
pa mēnešiem 2003. gadā**

Biroja darbinieku kopējais skaits uz 2003. gada 31. decembri ir 111, no tiem – 3 priekšnieka vietnieki, 15 nodaļu vadītāji, 2 nodaļu vadītāju vietnieki un 91 darbinieks.

Pirmie darbinieki Birojā tika pieņemti 2002.gada oktobrī, bet četru mēnešu laikā, t.i. līdz 2003.gada janvāra beigām kopējais darbinieku skaits bija 37. Lēnais darbinieku skaita pieaugums Biroja darbības pirmajos mēnešos izskaidrojams ar to, ka Birojam vēl nebija atrastas piemērotas telpas un pagaidu variantā Birojs bija izvietots divās nelielās telpās Ministru kabineta ēkā. Pārceļoties uz pašreizējām telpām Alberta ielā, līdz aprīļa beigām, salīdzinot ar februāri, darbinieku skaits divu mēnešu laikā bija dubultojies un pakāpeniski turpināja palielināties līdz novembra beigām. Gada beigās darbinieku skaits nedaudz samazinājās, ko daļēji varētu izskaidrot ar atalgojuma palielināšanos tiesībsardzības iestādēs, kā arī ar biežajām Biroja vadības maiņām.

Biroja darbinieku iepriekšējā darba pieredze

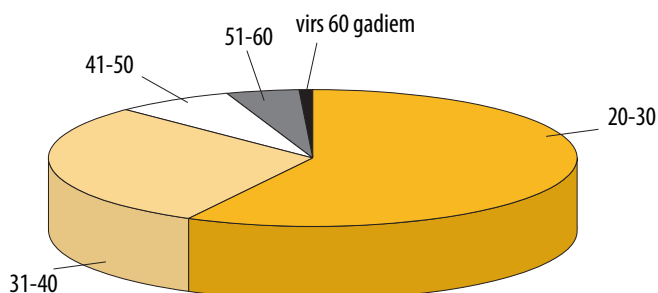

Pretendentu atlasē uz vakantajiem amatiem Birojs kā vienu no galvenajiem kritērijiem izvirzīja darba pieredzi tiesībsardzības vai valsts pārvaldes iestādēs, jo uzreiz pēc izveidošanas no Biroja tika prasīti darba rezultāti un netika paredzēts laiks darbinieku apmācībai korupcijas novēršanā un apkarošanā, kā arī darbam valsts pārvaldē.

94 Biroja darbiniekiem, jeb 84,7% ir pieredze darbā tiesībsardzības vai valsts pārvaldes iestādēs.

Pirmā līmeņa augstākā izglītība vai bakalaura grāds ir 72 Biroja darbiniekiem, 19 darbiniekiem ir maģistra grāds, vienam doktora grāds, savukārt 12 darbinieki pašreiz studē, lai iegūtu pirmo vai otro augstāko izglītību.

Biroja darbinieku salijums pa vecuma grupām

Ievērojot to, ka Birojs ir jauna valsts pārvaldes iestāde, kura netika veidota uz jau kādas esošas iestādes bāzes, arī Biroja darbinieku sadalījums pa vecuma grupām, parāda, ka visvairāk darbinieku Birojā ir vecumā no 20 līdz 30 gadiem, pavisam 64 darbinieki no 111.

2003. gada decembrī Birojā strādāja 52 vīrieši un 59 sievietes.

Biroja darbinieku apmācība 2003.gadā

2003.gadā Birojā nebija izstrādāts vienots Biroja darbinieku apmācības plāns, darbinieku apmācība notika pamatojoties uz dažādu institūciju piedāvājumu, kā arī Biroja nodaļu vadītāju vai atsevišķu darbinieku priekšlikumiem.

2003.gada aprīlī visiem Biroja darbiniekiem Valsts administrācijas skolā tika organizētas mācības „Interesu konflikts”.

Vairākiem Biroja darbiniekiem, kuru darbs saistīts ar sūdzību par privatizācijas jautājumiem izskatīšanu augustā tika organizēts seminārs „Normatīvo aktu piemērošana privatizācijas jomā”.

2003.gada novembrī Biroja darbiniekiem bija iespēja noklausīties lekciju „Administratīvā procesa būtība, tā vieta un loma valsts pārvaldē, administratīvā procesa norise iestādē” un Satiksmes ministrijas Informātikas departamenta organizētās mācības „Par valsts un pašvaldību īstenoto administratīvo procedūru elektronizācijas iespējām”.

Lai iepazītos ar citu valstu pieredzi korupcijas novēršanā un apkarošanā, atsevišķi Biroja darbinieki apmeklēja dažādu starptautisko sadarbības projektu ietvaros organizētās mācības:

- ◆ „Korupcijas atpazīšana, izmeklēšana un apsūdzības celšana. Vācijas pieredzes pārņemšanas iespējas”, ko organizēja Vācijas vēstniecības Sakaru birojs sadarbībā ar Biroju.
- ◆ „Kā paredzēt politisko partiju finansēšanas un vēlēšanu kampaņu izmaksas”, Kanādas galvenā vēlēšanu biroja vadītājs Žans Pjērs Kingslijs

Līdz ar Lietvedības dokumentu sistēmas datu bāzes ieviešanu Birojā 60 darbinieki tika apmācīti darbam ar Lotus Notes vidi.

2003.gada nogalē vairāki Biroja darbinieki uzsāka mācības „Budžeta iestāžu grāmatvedības organizēšana un revīzijas pamatprincipi”.

2003.gadā 32 Biroja darbiniekiem tika rasta iespēja uzsākt angļu valodas apguvi, 3 Biroja darbinieki apguva vācu valodu un 3 darbinieki franču valodu.

Biroja finansējums un tā izlietojums

Biroja finansējums funkciju īstenošanai 2003. gadā tiek veidots no valsts pamatbudžeta līdzekļiem. 2003. gadā Birojam piešķirtās dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem apjoms bija 1 666 802 latu, kas Biroja funkciju izpildes nodrošināšanai tika izlietots pilnā apmērā.

Informācija par valsts budžeta līdzekļu izlietojumu

Aktīvi un pasīvi (kopsavilkuma bilance)

Nr.p.k.		Gada sākumā	Gada beigās
1.	Aktīvi	172 831	423 017
1.1.	ilgtermiņa ieguldījumi	171 750	357 336
1.2.	apgrozāmie līdzekļi	1 081	65 681
2.	Pasīvi:	172 831	423 017
2.1.	pašu kapitāls	172 729	423 017
2.2.	kreditori	102	0

Valsts pamatbudžeta līdzekļu izlietojums

Nr. p.k.		Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Ieņēmumi (kopā):	343 943	1 666 802	1 666 802
1.1.	dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	343 943	1 666 802	1 666 802
1.2.	dotācija īpašiem mērķiem			
1.3.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi			
1.4.	ārvalstu finanšu palīdzība			
2.	Izdevumi (kopā):	234 597	1 666 802	1 666 800
2.1.	<i>Uzturēšanas izdevumi (kopā):</i>	<i>62 822</i>	<i>1 421 641</i>	<i>1 421 640</i>
2.1.1.	atalgojumi	34 416	768 007	768 007
2.1.2.	komandējumi	1 418	13 362	13 537
2.1.3.	subsīdijas un dotācijas	2 700	3 396	3 395
2.1.4.	pārējie uzturēšanas izdevumi	24 288	636 876	636 701
2.2.	<i>izdevumi kapitālieguldījumiem (kopā):</i>	<i>171 775</i>	<i>245 161</i>	<i>245 160</i>
2.2.1.	kapitālās iegādes	171 775	236 877	236 937
2.2.2.	kapitālais remonts		8 284	8 223
2.2.3.	investīcijas			
3.	Nodarbinātība:			
3.1.	faktiskais nodarbināto skaits	18	-	110
3.2.	vidējā darba alga	418	-	407

Iemaksas starptautiskajām organizācijām

Nr.p.k.	Organizācijas nosaukums	Iepriekšējā gadā	Pārskata gadā
1.	GRECO	2 700	3 395